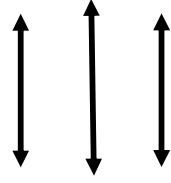

मंगलसेन नगरपालिकाका
नगर प्रमुख
श्री पदम बहादुर बोहराज्यू
द्वारा प्रस्तुत
मंगलसेन नगरपालिकाको
आ.व. २०८०/०८१ को
नीति तथा कार्यक्रम

मंगलसेन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मंगलसेन, अछाम
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
७ असार, २०८०

उपस्थित,

नगर उपप्रमुख,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,

नगर सभाका सदस्यहरु, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरु,
सञ्चारकर्मी र प्रत्यक्ष प्रशारण सुनिरहनु भएका आम नगरवासी
आमा बुवा दाजुभाई तथा दिदिबहिनीहरु,

१. सर्वप्रथम, यस मंगलसेन नगरपालिकाको आर्थिक बर्ष
२०८०।०८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न
पाउँदा गौरवान्वित भएको छु । नगरपालिका संग
सम्बन्धित सबै राजनीतिक दल, सरकारी तथा गैर सरकारी
क्षेत्र, शिक्षक, बुद्धिजीवी, सरोकारवालाहरु र आम
नगरवासीहरुको साथ सहयोग र सहकार्यका लागि आव्हान
गर्दछु ।

२. मुलुकको शासन प्रणाली र समाजको अग्रगामी रूपान्तरणका
लागि भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन तथा सशस्त्र संघर्ष
लगायतका विभिन्न आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य
जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति
उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।
साथै, राजनैतिक आन्दोलनका क्रममा बेपत्ता, घाइते र
अपाङ्गता भएका नागरिकहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै
सम्पूर्ण देशभक्त नागरिकले राष्ट्र निर्माणमा पुर्याएको
योगदानलाई आदरपूर्वक स्मरण गर्न चाहन्छु ।

३. मंगलसेन नगरपालिका विगतमा झै अछाम जिल्ला भित्रका स्थानीय तह, प्रदेश र संघ सरकारसँगको सहकार्य, समन्वय र सह-अस्तित्वको मान्यतालाई निरन्तरता दिदै नगरको समग्र विकासमा सहयोग पुग्नेगरी कार्यसम्पादन गर्ने गराउने विश्वास दिलाउँदै सोही बमोजिमको अपेक्षा गर्दछु ।
४. स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन सम्पन्न भई निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूले कार्यभार सम्हालेको १ वर्ष अवधी पुरा भई नगरपालिकाले लिएका नितिगत तथा अन्य सुधारात्मक उपायको परिणाम स्वरूप सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार, संस्थागत विकास तथा सु-शासनका क्षेत्रमा सकारात्मक नतिजा देखिन थालेको छ ।
५. नगरपालिकाको कार्यप्रक्रिया, वित्तीय प्रणाली व्यवस्थित पारदर्शी विधिसम्मत र प्रभावकारी बनाउन सफल भएका छौं ।
६. नगरविकासका सम्बन्धमा आम नगरवासी र नगरपालिका एकै ठाउँमा उभिएका छन । नगरपालिकालाई नागरिकको अभुतपूर्व साथ र सहयोग प्राप्त भएको छ । दृढ ईच्छाशक्ति र संकल्प भयो भने नगरको "कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार, आत्मनिर्भर मंगलसेनको बलियो आधार"भन्ने नाराले सार्थकता प्राप्त गर्नेछ ।
७. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन र नगरपालिका द्वारा निर्माण गरिएका विभिन्न कानूनहरूको कार्यान्वयन मार्फत विधिको शासन कायममा महत्वपूर्ण

उपलब्धी हाँसिल भएको छ । आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणमा तिब्रता आउनुको साथै विकास निर्माणले गति लिन थालेको छ ।

८. स्थानीय तहका अधिकार क्षेत्र कार्यान्वयन गर्न संस्थागत क्षमता कमजोर, न्यून जनशक्ति, संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका क्षेत्राधिकारमा अस्पष्टता, स्रोतको न्यून उपलब्धताका कारण नगरको समष्टिगत विकास व्यवस्थापनमा चुनौती सिर्जना भईरहेको छ । नगरविकासका विद्यमान समस्यालाई समाधान गर्दै स्थायी, दिगो र फराकिलो आर्थिक वृद्धिगर्न नगर सरकार प्रतिबद्ध रहेको छ ।

९. अर्थतन्त्रको सुधार, सावर्जनिक खर्चमा मितव्ययीता, गुणस्तरिय पूर्वाधार निर्माण, सेवा प्रवाहमा सुधारतथा नवप्रवर्धन, उत्पादनमा र रोजगारीमा वृद्धि, पर्यावरणीय सन्तुलन, सामाजिक विभेदको अन्त्य, गरिबी निवारण, समावेशी विकास, नगरका प्रमुख नीतिगत प्राथमिकता हुनेछन् । नगरका वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट यीनै प्राथमिकतामा परिलक्षित हुनेछन् ।

नगरसभा सदस्यहरु,

अब म मंगलसेन नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१०. दिगो बिकासका लक्ष्य हाँसिल गर्नेगरी सवै विषयगत र क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम विच अन्तर आवद्धता कायम गरिनेछ ।
११. नगर बिकासमा सरकारी, निजि क्षेत्र, सहकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था मुख्य साझेदार हुनेछन । साझेदारी मार्फत सिप बिकास, उत्पादन वृद्धी, सामाजिक सचेतना अभिवृद्धी गरिनेछ ।
१२. राजस्व प्रशासनलाई सुदृढ गरि राजस्व सुधार योजनालाई क्रमश कार्यान्वयन गरि प्रगतिशिल करको सिद्धान्त अनुसार राजस्वको दायर विस्तार गरिनेछ ।
१३. सार्वजनिक खर्चको विनियोजन दक्षता तथा कार्यान्वयन क्षमतामा सुधार गरिनेछ । आर्थिक प्रशासनलाई थप पारदर्शी, नतिजामुखी र सूचना प्रविधिमा आधारित बनाईनेछ ।
१४. सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई थप पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन विद्युतिय खरिद प्रणालीलाई पूर्ण रूपमा लागु गरिनेछ ।
१५. नगरको आवधिक योजना २०७९।०८०-२०८४।०८५ को नगर बिकास सम्बन्धी रणनीति, प्राथमिकता, क्षेत्रगत रणनीति र कार्यनीतिका आधारमा दिगो बिकास लक्ष्य, लैंगिक उत्तरदायी तथा समावेशिकरण, गरिबी न्यूनीकरण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलतामा सहयोग पुग्नेगरी नगर बिकास कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

१६. जलवायू परिवर्तनका असर र प्रभावलाई सामना गर्न उत्थानशिलता वृद्धी गरिनेछ । जलवायू अनुकूलन तथा विपद व्यवस्थापनका क्रियाकलापलाई एकिकृत गरि जोखिम न्यूनिकरण तथा रोकथाम गर्न विपद पूर्वतयारी तथा नक्साङ्कन गरिनेछ । वाढी तथा पहिरोबाट जोखिम युक्त वस्ती, सार्वजनिक संस्था तथा खेति योग्य जमिन संरक्षण गर्न संघीय र प्रदेश सरकार संग समन्वय गरिनेछ ।

१७. आगलागी, डढेलो, दुर्घटना र आपराधिक क्रियाकलापबाट सक्त घाईते भएकालाई शीघ्र उद्धार गरि उपचार गर्न एम्बुलेन्स, दमकल र स्वास्थ्यकर्मी एकिकृत रुपमा परिचालन गर्नेगरि आकस्मिक सेवा प्रणाली संचालनमा ल्याईनेछ । नगर विपद व्यवस्थापन कोषलाई व्यवस्थित रुपमा परिचालन गरिनेछ ।

१८. कृषि उत्पादनमा वृद्धि र बाह्रै महिना खेतीका लागि साना सिचाई निर्माण/मर्मत जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । नगरलाईतरकारी, फलफुल, च्याउ, मसला बालि, मह उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन उत्पादनमा आधारित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन । खाद्यान्न, फलफूल, तरकारी पकेट क्षेत्र विकासका लागि संघ र प्रदेश सरकार संग पहल गरिनेछ ।

१९. नगरमा उत्पादित स्थानिय एवं रैथाने बाली वस्तुलाई सम्बन्धित वडाको पहिचान दिई सहकारी र निजी क्षेत्र

मार्फत बजारीकरण कार्यलाई निरन्तरता दिई थप प्रभावकारी बनाईने कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।

२०. संभाव्यता, उपयुक्तता, प्राविधिक अवस्था र प्रचुर आर्थिक संभावनाका आधारमा विशेष उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।

२१. जंगली जनावरका कारणले बाँझो रहन गएका जमिनमा फापर, अदुवा, बेसार एवं फलफूल को व्यवसायिक खेती कार्यका लागि प्रोत्सहन गरिनेछ ।

२२. कृषि यान्त्रीकरणका लागि सम्बन्धित निकाय संग आवश्यक समन्वय गरी कृषि यन्त्र उपलब्धतामा कृषकको पहुँच सुनिश्चित गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२३. "एक वडा एक विशेष उत्पादन कार्यक्रम"लाई प्राथमिकता दिदै संघीय र प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा शितगृह निर्माण, भण्डारण र बजारिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२४. नगरलाई खाद्यन्नमा आत्मनिर्भर बनाउन चाईरा, कैलाश खोला, छायातडा क्षेत्रलाई धान पकेट क्षेत्रका रुपमा विकास गर्न विशेष पहल गरिनेछ । कृषकको लगानीलाई सुरक्षित गर्न पशु र बाली बीमा कार्यक्रमको लागि प्रदेश सरकार संग समन्वय गरिनेछ ।

२५. "सामुदायीक वन, फलाउनेछ धन" अभियान अन्तर्गत सामुदायिक, निजि, सार्वजनीक, कवुलियती वनको अभिलेखिकरण, नियमन, वृक्षारोपण, नर्सरी स्थापना, टिमु,

रिठा, सजिवन, बकाईनो जस्ता जडिबुटी जन्य उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२६. पार्क, उद्यान, पिकनिक स्पोर्ट लगायतका संरचना निर्माणलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

२७. सार्वजनिक जग्गा नदि किनार, सडक छेउछाउ लगायत अन्य नाङ्गो क्षेत्रमा "हरित सिप, हरित रोजगारी, हरित मानसिकता" अभियान संचालन गरिनेछ ।

२८. जलउपयोग गुरुयोजना तथा सरसफाई योजना निर्माण गरि खानेपानी, सिचाई, लघु जलविद्युत, पानीघट्टको दिगो उपयोगको लागी मुहान संरक्षण, रिचार्ज पोखरी निर्माण, ताल (सिमसार) संरक्षण कार्यक्रम अगाडी वढाईनेछ । "स्वच्छ खानेपानी, नगरको लगानी"भन्ने नाराका साथ दिगो विकासको लक्ष्य हाँसिल हुने गरि आगामी ४ वर्ष भित्र "एक घर एक धारा" निर्माण गरिनेछ ।

२९. नगरभित्र भुमिको गुण, क्षमता र बनावटको आधारमा त्यसको समुचित उपयोगको लागी नगरको भू-उपयोग योजना-२०७९ लाई कार्यान्वयन गर्न जल, जंगल, जमिन, जडिबुटी र जनशक्तिको उच्चतम उपयोग गरि नगरको समुचित विकास गर्दै लगिनेछ ।

३०. जग्गा दर्ता भई जग्गा धनि पुर्जा प्राप्त गर्न छुटेका नागरिकको जग्गा धनिपुर्जा प्राप्तीको लागी सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।

३१. नगरक्षेत्रमा रहेका सबै सार्वजनिक जग्गाहरूको लगत व्यवस्थित गरिनेछ । भवन निर्माण मापदण्ड लाई कार्यान्वय गरिनेछ । घर नक्सा कार्यलाई व्यवस्थित बनाउन नयाँ निर्माण हुने घरहरूको नक्सा पास गर्दा लाग्ने दस्तुरमा विशेष छुटको व्यवस्था मिलाईने छ ।
३२. युवा उद्यमीलाई प्रोत्साहित गरि युवा स्वरोजगारीमा बृद्धि गर्न, गोठ देखी ओठ सम्म स्वस्थ उत्पादन तथा उपभोग का साथै माछा, मासु र दुधमा आत्मनिर्भर बनाउन भैसी, बाख्रा र स्थानीय जातका कुखुरा पालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
३३. "पशुपन्छीको नस्लसुधार, उत्पादकत्व बृद्धिको आधार" भएकोले गाई भैसी र बाख्राको कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई संचालन गरि पाँच वर्षभित्र उन्नत नस्लका पशुहरूको संख्यामा वृद्धि गरिनेछ ।
३४. पशुपन्छीपालन र गुणस्तरीय पशुजन्य पदार्थको उत्पादन, आन्तरिक मागको आपूर्ति तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्नमा बाधक देखिएका लम्पीस्कन, खोरेत, पि.पि.आर, रेविज, स्वाईनफिभर, रानीखेत जस्ता रोगको रोकथामको लागि वृहत खोप सप्ताह कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । जुनोटिक रोग नियन्त्रणका लागि आवश्यक रणनीतिअवलम्बन गर्नुका साथै सन् २०३० सम्ममा रेविजलाई इतिहासमा सिमित राखौं भन्ने मूल मन्त्रलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन निःशुल्क रूपमा रेविज विरुद्ध खोप

अभियान कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ । पशुपन्छी उपचार सेवालार्इ विशेष प्राथमिकतामा राखि विशेषज्ञ सेवा सहितको प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।

३५. गुणस्तरीय पशु आहाराको उपलब्धता बढाउन डालेघाँस, भुईँघाँस समिश्रण, मिनरल ब्लक आदी उत्पादन र प्रयोगका साथै कृषिजन्य उपपदार्थहरूको प्रोत्साहन गरिनेछ । नयाँ निर्माणाधिन सडकको छेउछाउमा एक वर्षे तथा बहुवर्षे घाँसको बीउ वेर्ना रोपण गर्नुका साथै घाँसको बीउ उत्पादन कार्यक्रम, बहुउद्देश्यीय घाँस नर्सरी विस्तार गरिनेछ ।

३६. पशुपालन व्यावसायमा बढ्दो महिला सहभागिता र महिला किसान सशक्तिकरणलाई केन्द्रित गर्दै साना तथा व्यवसायिक महिलामुखी कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।

३७. पशुपन्छीवाट मानवमा सर्न सक्ने रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन व्यापक जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

३८. पशुपन्छी सम्बन्धि महत्वपूर्ण सूचना र तथ्याङ्क (पशुपन्छी फार्म, पशुपन्छी संख्या गणना, पशुपालन व्यावसायी, उद्यमी, दाना उद्योगी आदी) संकलन र विश्लेषण गरि अध्यावधिक तुल्याइनेछ । त्यस्तो सूचनामा सरकोकारवालाहरूको सहज पहुँच पुग्ने गरि सार्वजनिकीकरण गरिनेछ ।

३९. लघुउद्यम लाई प्रवर्द्धन गर्न उद्यमीलाई प्रोत्साहन, उत्पादित वस्तुहरूको संरक्षण तथा वजारीकरण गर्न साझा

सुविधा केन्द्र र कोशेली घरस्थापना गरिनेछ । लक्षित वर्गहरू युवा, महिला, दलित, विपन्न नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक नागरिकहरूको जिविकोपार्जन तथा रोजगारी सिर्जना गर्न संघ, प्रदेश तथा अन्य साझेदार संघ-संस्थाहरू संगको समन्वयमा सीपविकास तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४०.सडक मर्मत समूह परिचालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४१.मंगलसेन नगरपालिका भित्र "सवैका लागि शिक्षा Education for all"भन्ने मूल नारालाई मूर्तरूप दिन विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।

४२.सूचना प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइलाई प्राथमिकता दिइने छ।अङ्ग्रेजी र नेपाली दुबै माध्यमबाट शिक्षण सिकाइको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउदै जाने नीति लिइनेछ।शिक्षा क्षेत्रकोसमग्र गुणस्तर सुधार गर्न माध्यमिक तथा आधारभुत तह (कक्षा ८ देखि १० सम्म) संचालित विद्यालयमा नगरपालिका र निजी साझेदार संस्थाहरूको आर्थिक र प्राविधिक सहयोगमा विद्युतीय हाजिरी नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

४३.सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत प्रारम्भिक बालविकास देखि कक्षा ७ सम्म सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूलाई विद्यालयमा नियमितता गराउन विद्यालयमा दिवाखाजा कार्यक्रम स्थानीय उत्पादनमा आधारित बनाईनेछ ।

बालबालिकाहरुको विद्यालय भर्ना अभियान कार्यलाई प्रत्येक बर्ष अभियानको रूपमा अगाडी बढाईनेछ । विद्यालय छाड्ने दर घटाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

४४.नगरपालिका भित्रका प्रारम्भिक बालशिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था, पुरस्कार तथा दण्डको नीति सहित मापदण्ड बमोजिम विद्यालयको नक्शांकनका आधारमा नयाँ अनुमति र गाभ्ने (मर्ज) नीति क्रमश कार्यान्वयन गरिनेछ ।

४५.आधारभूत तहको शिक्षामा स्थानीय भूगोल, सम्पदा पहिचान, आर्थिक, सामाजिक, भाषा, कला, संस्कृति तथा परम्परालाई सम्बर्द्धन र जगेर्ना हुने गरि स्थानीय पाठ्यक्रम लागू गरिनेछ ।

४६.संस्थागत विद्यालयको दर्ता र नवीकरण गर्न अनुगमन गरि आवश्यक मापदण्डका आधारमा थप कक्षा संचालन अनुमति प्रदान गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । नगर क्षेत्रका सबै बालबालिकालाई आधारभूत तहसम्म शिक्षा उपलब्ध गराउने राष्ट्रिय नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

४७.नगरक्षेत्र भित्रका सामुदायिक सिकाई केन्द्रको क्षमता विकास गर्न तालिम,व्यवस्थापन र नियमन गरिने छ ।

४८.नगरका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयले विद्यार्थी, शिक्षक र विद्यालयको शैक्षिक गतिविधिको अभिलेख व्यवस्थापनका लागि सूचना प्रविधिमा आधारित तालिम संचालन गरिनेछ ।

४९. उच्च शिक्षालाई गुणस्तर, अनुसन्धानमुखी र जीवन उपयोगी बनाउन नगर क्षेत्र भित्रका क्याम्पसहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५०. सामुदायीक विद्यालयहरूमा प्रतिष्पर्धामा आधारित प्रधानाध्यापक छनौट गर्ने संघीय नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
५१. संघ तथा प्रदेश सरकार सँगको समन्वयमा मंगलसेन खेलमैदानको पूर्वाधार निर्माणका साथै नगर स्तरिय एवम जिल्ला स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५२. धार्मिक तथा सांस्कृतिक पर्यटकीय स्थलहरूलाई सुन्दर र आकर्षक बनाउन "हाम्रो सम्पदा राम्रो सम्पदा" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । ऐतिहासिक सम्पदाको रूपमा रहेको अछाम दरवारको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नको लागि सम्बन्धीत निकायमा पहल गरिनेछ । स्थानीय सिप, कला, संस्कृतिको संरक्षण र प्रर्वद्धन गरिनेछ ।
५३. महिला तथा किशोरी विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा, विभेद र शोषण अन्त्य गरिनेछ । नगरपालिकालाई बालविवाह, बहुविवाह तथा छाउपडी लगायतका हानीकारक अभ्यासबाट मुक्त तुल्याईनेछ । हिंसा पिडित तथा प्रभावित महिलाको सुरक्षाको लागि राहत, उद्धार, पुनःस्थापना, निशुल्क कानूनि सहायता, मनोसामाजिक मनोपरामर्श, सिपविकास तथा आय आर्जन मुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । जोखिममा रहेका गर्भवती तथा सुत्केरी

महिलाहरुलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।

५४."बीस वर्ष पछि, स्नातक जोडी"कार्यक्रम संचालन गरी उच्चशिक्षा उत्तिर्ण दर बढाउने र बालविवाह न्यूनीकरण लाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

५५.एकल महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको जिवन सम्मानित, सुरक्षित र व्यवस्थित बनाउन आय आर्जनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

५६.विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका र हिंसा तथा जोखिममा परेका बालबालिकाको लागि बालसंरक्षण कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५७.जेष्ठ नागरिक को स्वास्थ्य सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै "टोल टोलमा स्वास्थ्य सेवा जेष्ठ नागरिकलाई टेवा" चौमासिक रुपमा स्वास्थ्य जाँच तथा निशुल्क औषधी वितरण गरिनेछ ।

५८.महिलाको प्रजनन् स्वास्थ्यलाई विशेष प्राथमिकतामा राखी मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सेवालार्ई थप सुदृढ बनाईने छ । पाठेघरको मुखको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर, आड् खस्ने लगायतका रोगहरुको पहिचानको लागि स्क्रिनिङ्ग क्याम्प, बिभिन्न निकायहरुको साझेदारीमा विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य सिविर संचालनका लागि पहल गरिनेछ । ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ

। स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोगशाला सेवालाई क्रमश विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

५९. नसर्ने रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आयुर्वेदका विशिष्टिकृत सेवाहरू पूर्वकर्म, पञ्चकर्म, योग तथा स्वस्थ जीवन सेवा संचालनका लागि सम्बन्धीत निकायहरूसंग समन्वय गरिनेछ ।

६०. शिशु मृत्युदर, बाल मृत्युदर, मातृ मृत्युदर घटाउन चौबीसै घण्टा प्रसुती सेवालाई प्रभावकारी बनाईनेछ । "नगर सरकार निरोगी आमा, स्वस्थ शिशु नगरको आधार" भन्ने नाराकासाथ शुन्य होम डेलिभरी कार्यक्रमसंचालन गरिनेछ ।

६१. कुपोषण न्यूनिकरण गर्न बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा एवम पोषण सामग्री वितरण कार्यलाई थप विस्तार गरि प्रभाकारी रूपमा कार्यन्वयन गरिनेछ । गर्भवति, सुत्केरी, वृद्ध-वृद्धा लगायत लक्षित वर्गलाई स्थानीय कृषि उपज एवम रैथाने बालीबाट उत्पादित पोषण सामग्री सहितको किट उपलब्ध गराईनेछ ।

६२. नगरका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवाहरूलाई क्रमश प्रविधिमैत्री बनाउनदै लगिनेछ । स्वास्थ्य चौकी न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यन्वयन गरिनेछ ।

६३. नागरिकको स्वास्थ्य उपचार सहजताका लागि नेपाल सरकारको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा नगरका सम्पूर्ण

नागरिकहरूलाई आवद्ध गर्न सचेतीकरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

६४. गैर सरकारी संघ संस्थालाई नगरको आवश्यकता र प्राथमिकताको क्षेत्रमा परिचालन र व्यवस्थापन गर्दै साझेदारीका विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।

६५. शिक्षा, स्वास्थ्य, विकास निर्माण र सेवा प्रवाह लगायतका क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई विस्तार गरिनेछ । अनलाईन सेवाहरू वडा तहबाट नै उपलब्ध गराईनेछ ।

६६. प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको प्रवर्द्धन एवम मर्यादित पत्रकारीताको विकासका निम्ती पत्रकारहरूको क्षमता वृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । संचार माध्यमलाई सार्वजनिक सेवाको प्रसार गर्न आवश्यक समन्वय गर्दै समानुपातिक विज्ञापन वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

६७. नैतिकवान सार्वजनिक व्यवहार प्रदर्शन गर्दै स्वच्छ मूल्य मान्यता र सदाचार सुदृढ गर्ने दिशामा नगरपालिका सक्रिय रहनेछ । नगरपालिका अन्तर्गतका सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालयहरूमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र निष्पक्षता कायम गर्दै प्रभावकारी सेवा प्रवाह र सुशासन कायम गरिनेछ ।

६८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमलाई बढवा दिईनेछ ।

६९. विद्युतीय शासन प्रणालीलाई पूर्ण रूपमा लागु गर्न पालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ । प्रत्येक कार्यालयमा दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन गरि सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र प्रविधियुक्त बनाईनेछ ।

७०. नागरिकको जिउधनको सुरक्षा, सामाजिक शान्ती सुरक्षा र अमन चयन कायम गर्न नगर प्रहरी व्यवस्था गरिनेछ । नगरपालिकाको केन्द्र देखि भौगोलिक रूपमा टाढा रहेका वडा नं. १ र १३ तथा १२ र १४ को लागि उपयुक्त स्थानमा प्रहरी चौकी स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । नगरका मुख्य सार्वजनिक स्थानहरूमा सिसिटिभि जडान गरिनेछ ।

७१. “नगरसरकारजनताकोघर-घर” भन्ने नाराका साथ भौगोलिक अवस्था र परिस्थितिलाई मध्यनजर गरि घुम्ती सेवा जस्तै स्वास्थ्य शिवीर, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण लगायत एकिकृत घुम्ती सेवा जस्ता कार्यक्रम निरन्तरता दिईनेछ ।

७२. न्यायीक समितिको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिदिगो शान्तीको लागि उन्नत सम्बन्ध भन्ने नाराका साथ नगरबासीहरूलाई छिटो, छरितो, पहुँच योग्य, निष्पक्ष न्याय सेवा प्रदानका लागि “अडान होईन चाहानाको पहिचान, जसको समस्या उसैबाट समाधान” गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

७३. अन्यायमा परेका व्यक्तिहरुको लागि निवेदन, फिराद लेखे प्रयोजनको लागि नगरमा एक सहायता कक्षको व्यवस्था गरिनेछ । न्यायमा पहुँच कोष स्थापना गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
७४. सहकारी तथा सामुदायिक संस्थाको अनुगमन र नियमन, संस्थागत सु-शासन, एकीकरण, बचत तथा लगानिको सदुपयोग र सुरक्षा गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै सहकारी क्षेत्रको पूर्ण संरचना सहित बचत तथा ऋण सहकारीलाई उत्पादन तथा श्रम क्षेत्रमा केन्द्रित हुन प्रेरित गरिनेछ ।
७५. विकास आयोजनाहरु निर्धारित समय, लागत र गुणस्तरमा सम्पन्न गरिनेछ । नगर गौरवका र रूपान्तरणकारी आयोजनाको कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिईनेछ ।
७६. पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक पर्ने नदीजन्य एवं खानीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाजस्ता वस्तुहरुको अनियन्त्रित दोहन रोक्न, जथाभावी उत्खननबाट नदी, खोला किनारका भौतिक संरचना तथा मानवबस्तीमा परेको जोखिम न्यूनीकरण, उक्त पदार्थको दिगो, नियमित र सहज आपूर्ति सुनिश्चित गर्न नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गरिनेछ ।
७७. नगर भित्र ठुला आयोजना संचालन गर्दा वातावरणिय प्रभाव मुल्यांकनरविस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरेर मात्र संचालन गरिनेछ ।

७८. सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो र व्यवस्थित बनाउन वडा कार्यालयका प्रशासनिक भवन, स्वास्थ्य चौकी भवन र विद्यालयका भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । नगरमा निर्माण हुने संरचनाहरू गुणस्तर कायम गरि दिगो पूर्वाधार निर्माण गर्न पूर्वाधार प्रयोगशाला संचालनमा ल्याईनेछ ।

७९. मंगलसेन मुख्य बजार देखि क्याम्पस सडक र पालिका केन्द्र जोड्ने सडकलाई कालोपत्रे गरिनेछ । नगरभित्रका मुख्य सडकहरू मंगलसेन-वलिगाउँ-कालागाउँ सडक, मंगलसेन-कुन्ती-वस्ती सडक र ठुलासैन-डम्पिङ साईड सडकलाई संघ र प्रदेश सरकार संगको समन्वयमा ग्राभेल सडकको रूपमा विकसित गरिनेछ साथै अन्य वडा केन्द्र र पालिका केन्द्र जोड्ने सबै सडकको स्तरोन्नती तथा मर्मत गरि बाह्रै महिना संचालन हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८०. "हाम्रो नगर, स्वच्छ नगर" भन्ने नाराको साथ मंगलसेन बजार फोहोर मैला व्यवस्थापन पूर्वाधार र डम्पिङ साईड पूर्वाधार निर्माण गरि वायोग्यास उत्पादनको लागि पहल गरिनेछ । प्लाष्टिक तथा सिसाजन्य फोहोरलाई व्यवस्थान गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरि पुनः प्रयोगमा जोड दिईनेछ । ४० माईक्रोन भन्दा कमको प्लाष्टिक प्रयोगमा पुर्णरूपमा प्रतिबन्ध लगाईनेछ ।

नगर सभा सदस्य ज्यूहरू

हालसम्म हाँसिल भएका राजनीतिक,सामाजिक तथा आर्थिक उपलब्धीलाई संस्थागत गर्दै आगामी विकासको क्रमलाई थप गतिशिल बनाउन तथा सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज र नागरिकमैत्री बनाउननगरपालिकाले तय गरेका नीति तथा कार्यक्रमहरू, प्रदेश र संघीय सरकार नीति तथा कार्यक्रमका साथै आवधिक योजना,दिगो विकासका लक्ष्यहरू अनुसार योजना कार्यान्वयनका लागि आधार तय गर्दै सुशासनको प्रत्याभुत भई नगरवासीको समृद्धी अभिवृद्धी हुने दृढ विश्वासका साथ यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु ।

धन्यवाद ।